

TEO LT, AB

Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos
direktoriui Tomui Barakauskui

2007-12-14 Nr. 02-2-03-455
| 2007-12-06 Nr.(24.11)-1B-4654

DĖL ŪKIO SUBJEKTO TEO LT, AB EFEKTYVIAI VEIKIANČIO KONKURENCINĖJE RINKOJE, SKAMBUČIŲ UŽBAIGIMO, SKAMBUČIŲ INICIJAVIMO, NACIONALINIO BEI TARPTAUTINIO TRANZITO PASLAUGŲ, TEIKIAMŲ TEO LT, AB VIEŠUOJU TELEFONO RYŠIO TINKLU, TEIKIAMU FIKSUOTOJE VIETOJE, KAINŲ NUSTATYMO

Gerb. p. Barakauskai,

Atsakydami į Jūsų 2007-12-06 raštą Nr. (24.11) 1B – 4654 „Dėl ūkio subjekto TEO LT, AB, efektyviai veikiančio konkurencinėje rinkoje, skambučių užbaigimo, skambučių inicijavimo, nacionalinio bei tarptautinio tranzito paslaugų, teikiamų TEO LT, AB viešuoju telefono ryšio tinklu, teikiamu fiksuotoje vietoje, kainų nustatymo“, norėtume pažymėti, kad Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos dėl pirmojo viešo konsultavimosi metu gautų pastabų įvertinimo lentelės 10 punkte išdėstyta informacija neatitinka HY-LRAIC modelyje padarytų pakeitimų. Remiantis pirminių viešųjų konsultacijų metu išsakytomis pastabomis, kad modelyje naudojamų tinklo elementų požiūriu skambučių inicijavimo ir užbaigimo paslaugos yra vienodos, HY-LRAIC modelyje sąnaudos buvo perskaičiuotos dalinant skambučių sudarymo sąnaudas iš vidutinės skambučio perdavimo per TEO LT, AB tinklą trukmės, nediferencijuojant pagal atskiras paslaugas. Manome, kad visų tinklų sujungimo paslaugų kainų nustatymui naudoti vienodą vidutinę tinklų sujungimo paslaugų skambučių trukmę nepagrįsta, nes šiuo atveju HY-LRAIC modelyje modeliuojamos tinklų sujungimo paslaugos apima tik skambučio inicijavimo ir užbaigimo paslaugas. Dėl šios priežasties skambučių iniciavimo ir užbaigimo paslaugų sąnaudų skaičiavimams neturi būti naudojami nacionalinio ir tarptautinio tranzito duomenys. Mūsų nuomone, modelyje teisingiau naudoti kiekvienos atskiros paslaugos statistinius duomenis atskirai arba vidutinę skambučių inicijavimo ir užbaigimo trukmę skaičiuoti tik pagal skambučių inicijavimo bei užbaigimo paslaugų duomenis.

Taip pat norėtume pažymėti, kad TD-LRAIC modelyje skaičiuojant tinklų sujungimo paslaugų sąnaudas buvo naudojama ne 31 vietinė stotis, kaip numatyta 2004 m. tinklų sujungimo sutartyje, o 29 vietinės stotys. Dėl šios priežasties sąnaudos TD-LRAIC modelyje buvo skaičiuojamos 29 stotims, o ne 31. Atsižvelgiant į tai, HY-LRAIC modelio skaičiavimuose siūlome naudoti nurodytą stočių skaičių.

Taip, pat pažymėtina, kad 2004 m. pabaigos duomenimis, elektroninių ryšių tinklai buvo sujungti su 11 operatorių, t.y. vienuolikoje nacionalinių tinklų sujungimo taškų. Atsižvelgdami į tai, HY-LRAIC modelio skaičiavimuose siūlome naudoti šiuos duomenis.

Be to, norėtume priminti, kad pradinėje sąnaudų paskirstymo modelio HY-LRAIC kūrimo stadijoje Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos konsultantai Ernst&Young Baltic, UAB išskyrė ir mums pateikė 15 esminių prielaidų suderinimo klausimų, kuriuos, remiantis prielaidų derinimo susitikimų planu, šalių atstovai privalėjo suderinti trišalių susitikimų metu. Tuo tarpu, dalis iš šių prielaidų nebuvo baigtos derinti.

Žemiau pakartotinai primename kai kuriuos esminius 2007 m. birželio 1 d. raštu Nr.02-2-03-231 pateiktus komentarus atskiroms pristatytoms HY-LRAIC modelio prielaidoms bei teiginiams:

1. Mūsų manymu, sudarant HY-LRAIC modelį būtina atsižvelgti į skirtingų paslaugų įtaką stoties pajėgumams. Dėl šios priežasties, kuriant HY-LRAIC modelį reikia numatyti stoties resursus ne tik planuojamam paslaugų augimui, bet ir įvertinti reikalingus resursus, kad sumažintume paslaugų nutraukimo riziką įrangos gedimų atveju, siekdami užtikrinti komutavimo tinklo kokybę ir kokybinius Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos keliamus reikalavimus. Priešingu atveju, modeliuojamas tinklas neužtikrins vieno iš pagrindinių HY-LRAIC modelio kūrimo principų - „tinklas pritaikytas tenkinti į ateitį orientuotiems paslaugų kiekiui ir kokybės poreikiams“.

2. Modeliuojant TD-LRAIC komutavimo tinklo turtas buvo perkainojamas DAR turto perkainojimo metodika, naudojant MEA – žvelgiant į ateitį orientuota technologija, kaip ir buvo nustatyta TD-LRAIC metodinėse gairėse. Taip pat, norėtume atkreipti dėmesį, kad jau 2005 m. vienas iš stambiausių telekomunikacijų įrangos gamintojų ir tiekėjų Siemens nebegamino TDM technologija paremtų skaitmeninių stočių, o kitas stambus gamintojas - Ericsson šiuo metu nebegamina 2005 m. siūlytos versijos stočių, kaip neturinčių perspektyvų, ir nepalaikančių balso ir duomenų tinklų apsiungimo galimybių. Manome, kad tai svarbi informacija, vertinant komutacinių stočių turtą – praktika rodo, kad senstančios technologijos tampa brangesnės, nes gamintojams neperspektyvu gaminti riboto funkcionalumo ir su mažėjančiu rinkoje paslaugų poreikiu susijusias technologijas. Be to, norime pažymėti, kad formuojant BU-LRAIC modelį, TEO LT, AB pateikė Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybai faktiškai įgytos įrangos istorines kainas, kurios šiai dienai yra kelių ar net keliolikos metų senumo. Todėl, mūsų nuomone, BU-LRAIC modelyje naudojamų įrangos istorinių verčių negalima laikyti modernaus ekvivalentiško turto kainomis. Taip pat, vienas iš HY-LRAIC modelio kūrimo bendrųjų principų yra - „tinklo sąnaudos yra vertinamos remiantis prielaida, kad yra naudojamos modernios technologijos (modernus ekvivalentiškas turtas)“.

3. Kaip minėjome, siūlomas abonentinių talpų sąnaudų paskirstymas pagrindiniam ir prieigos tinklui (atitinkamai 0,35% ir 99,65%) yra neaiškus. Prielaidų derinimo susitikimuose buvo diskutuojamos „Abonentinės plokštės“ procentinės dalys, t.y. kiek procentų kokiam tinklui turi būti priskirta, o abonentinės talpos paskirstymo procentas nebuvo diskutuojamas ir aiškiai pristatytas. TD-LRAIC metodinių gairių, 1.2 skyriuje teigiama, kad „pagrindinis tinklas apima komutacines stotis, vietines ir išneštines abonentų talpas (neįskaitant abonentinių plokščių) bei perdavimo tinklo dalį, jungiančią šiuos elementus“. Taip pat, TD-LRAIC metodinių gairių 2.3.6 skyriuje, kalbant apie abonentų talpos sąnaudų paskirstymą, yra teigiama, kad „dalis abonentų talpos turi būti priskirtos prieigos Tinklui, o dalis sąnaudų turi būti priskirta – Tinklo komponentui „abonentų talpa“, kuris naudojamas teikiant Tinklų sujungimo

paslaugas. TD-LRAIC metodinių gairių terminų žodyne (Priedas Nr.4) tinklo komponentas „abonentų talpa“ apibrėžiamas kaip „Funkcinis tinklo komponentas, iš vienos pusės besijungiantis su prieigos tinklu (per linijinę kortą), o iš kitos pusės – su komutacine stotimi (per 2 Mbit/s liniją)“. Atsižvelgiant į šiuos TD-LRAIC gairėse esančius apibrėžimus ir į Ernst&Young Baltic, UAB konsultantų išsakytas pastabas dėl abonentinio kabelio priskyrimo prieigos daliai bei HIG 1600 modulio išeliminavimo, TEO LT, AB atliko abonentinės talpos padalijimo perskaičiavimus. Įvertinę tai, kad abonentinės plokštės dalis ir abonentinių kabelių komplektas yra priskiriama prieigos tinklui ir išelminuojamas HIG 1600 modulis, gauname, jog LSC vidutinė abonentinė talpa padalijama tarp prieigos tinklo ir pagrindinio tinklo santykiu 60.03% ir 39.97 %, analoginių stočių MEA vidutinei talpai šie procentai gaunami atitinkamai 29.35% ir 70.65%. Netgi priskyrus visą abonentinę plokštę prieigos tinklui, santykis tarp prieigos tinklo dalies ir pagrindinio tinklo dalies yra atitinkamai 72.3% bei 27.7%, LSC vidutinės abonentinės talpos atveju, ir 36.3% bei 63.7% analoginių stočių MEA vidutinės talpos atveju. Mūsų nuomone, šie skaičiavimai leidžia pakankamai tiksliai apskaičiuoti atskiriems elementams priskiriamas abonentinės plokštės dalis, tuo tarpu, iš pateiktų prielaidų mums nėra žinoma, kokiomis prielaidomis ir kokiais principais yra sudarytas abonentinės talpos paskirstymas HY-LRAIC modelyje.

4. Iš pateiktųjų modelio prielaidų neaišku, prie kokių tinklų sujungimo sąnaudų bus priskirtos CPS (išankstinio operatoriaus pasirinkimo) sąnaudos, kurios dalyvauja iniciavimo paslaugoje ir kokioms konkrečiai kitoms paslaugoms buvo paskaičiuotos IN sąnaudos bei kokiais principais jos paskirstytos toms paslaugoms.

5. Sąnaudų objektų sąrašė yra minimos inicijavimo, terminavimo, I, II ir III tipo tranzito paslaugos, tuo tarpu, Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos 2006 m. vasario 20 d. įsakymu Nr.1V-218 „Dėl tranzito paslaugų, teikiamų viešuoju telefono ryšio tinklu, teikiamu fiksuotoje vietoje, rinkos apibrėžimo“ yra išskiriamos ir IV bei V tipo tranzito paslaugos. Klausimai dėl minėtų tranzito paslaugų prielaidų derinimo susitikimuose nebuvo nagrinėjami.

6. Mūsų nuomone, skambučių sudarymo paslaugos mokestis yra sudėtinė kiekvienos paslaugos kainodaros dalis, o tokio skambučio atveju operatoriui bus suteikiamos trys atskiros paslaugos, todėl skambučio sudarymo paslauga taip pat bus suteikiama tris kartus, nes užims skirtingą kiekį signalizacijos tinklo resursų ir bus patirtas skirtingas kiekis kaštų.

7. Taip pat, buvome pateikę komentarų ir dėl bendrųjų administracinių sąnaudų paskirstymo. TD-LRAIC metodinių gairių 2.3.1. punkte, bendrosios administracinės sąnaudos apibrėžiamos kaip priklausomos. Remiantis 2.3.3 punktu „Priklausomos HCC priskiriamos Tinklo komponentams proporcingai pagal sąnaudų veiksnis, kurių pagrindu priklausomos HCC priskiriamos nepriklausomoms HCC. Priklausomų HCC priskyrimas Tinklo komponentams apsiriboja priklausomų sąnaudų priskyrimu nepriklausomoms HCC“, visos priklausomos HCC į sąnaudų objektus (komercines paslaugas) buvo priskirtos per tinklo komponentus ir jų maršrutizavimo veiksnis. Taip pat, teiginys esą „bendrųjų administracinių sąnaudų dalis priskirta tinklui sudaro 56 proc. nuo su tinklu susijusių sąnaudų“ neatitinka realybės. Mūsų skaičiavimu 58,5 proc. nuo su tinklu susijusių sąnaudų sudaro visos priklausomos HCC, o bendrosios administracinės sąnaudos tik 25 proc. Taip pat, atsižvelgdami į susitikimų metu išsakytus EY

komentarus ir pastabas dėl administracinių bendrųjų sąnaudų, išanalizavome ir įvertinome, kad 9,58 proc. bendrųjų administracinių sąnaudų (pagal dirbančių žmonių skaičių) į paslaugas gali būti priskirta tiesiogiai (ne per tinklo modeliavimą). Tuo tarpu, mums nėra žinoma kaip šie skaičiavimai buvo atlikti HY-LRAIC modelyje.

Maloniai prašome įvertinti šiuos komentarus bei, atsižvelgdami į tai, kad kuriant šį modelį buvo naudojami TEO LT, AB pateikti faktiniai duomenys, skelbiant HY-LRAIV modelio duomenis ir rezultatus prašome užtikrinti bendrovės pateiktos informacijos konfidencialumą.

Pagarbiai,

Technologijų tarnybos vadovas ir
generalinio direktoriaus pavaduotojas
l.e. generalinio direktoriaus pareigas

Darius Didžgalvis